

ЛІТЕРАТУРА

1. Дикорастущие полезные растения России / Отв. ред. А.Л. Буданцев, Е.Е. Лесновская.-СПб.: Издательство СПХФА, 2001.-663с.
2. Малиновский К.А. Влияние антропогенных факторов на естественные экосистемы //Проблемы социальной экологии: Тез. докл. I всесоюз. конф. г.Львов, 1-3 окт. 1986 г.-Львов: Вільна Україна, 1986.-С.42-43.
3. Малиновський К.А., Крічфалушій В.В. Високогірна рослинність //В кн.: Рослинність України Гол. ред. Соломаха В.В.-К.: Фітосоціоцентр, 2000.-Т.1.-230с.
4. Малиновський К.А., Крічфалушій В.В. Рослинні угруповання високогір'я Українських Карпат-Ужгород: Карпатська вежа, 2002.-243с.
5. Мінарченко В.М. Державний кадастр рослинного світу // Збереження і сталі використання біорізноманіття України: стан, перспективи та заходи вдосконалення.-К.: Фітосоціоцентр, 2003.-С.147-152.
6. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. / Под ред. А.З. Швиденко-Киев: "Урожай".-1990.-560с.
7. Чопик В.І. Високогірна флора Українських Карпат.-К.: Наук. думка, 1976.-276с.
8. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Дубина Д.В., Мінарченко В.М. Методологія дослідження видового та ценотичного різноманіття екомережі України // Укр. ботан. журн.-2003.-Т.60, №4.-С.374-380.
9. Szucki P. Wybrane rośliny naszytniowe Karpat // Plaj: almanach karpacki.-1995.-Vol.67, №11.-S.84-90.

Надійшла 25.03.2008р.

М.А.Кулагина, Е.В.Радько, Л.М.Серая, А.Г.Сербин

Относительно характеристики ареала и ресурсов *Duschekia viridis* в Украинских Карпатах

Исследован фитоценоз формации *Duschekieta viridi*. Определены ресурсы *D. viridis* в Украинских Карпатах. Установлено, что заросли *Duschekia viridis* в составе зеленоошанникового криволеся занимают около 4-6% общей площади высокогорья Украинских Карпат, что составляет 166,2 га.

Ключевые слова: *Duschekia viridis*, Украинские Карпаты, ресурсная характеристика

М.А.Kulagina, E.V.Radko, L.M.Sira, A.G.Serbin

On description of the areal and resources of the *Duschekia viridis* in Ukrainian Carpathians

A phytocenosis of the *Duschekieta viridi* formation is investigated. Resources of the *D. viridis* in Ukrainian Carpathians are determined. It is established that the *Duschekia viridis* in the green crooked forest constitutes about 4-6% (166,2 hectares) of the whole area of high-mountain Carpathians.

Key words: *Duschekia viridis*, Ukrainian Carpathians, resource description

Відомості про авторів:

Кулагіна М.А., к. фарм. н., доцент кафедри ботаніки НфаУ;

Радько О.В., к. фарм. н., доцент кафедри ботаніки НфаУ;

Сіра Л.М., к. фарм. н., доцент кафедри ботаніки НфаУ;

Сербін А.Г., д. фарм. н., професор, зав. каф. ботаніки НфаУ.

Адреса для листування:

Сербін Анатолій Гаврилович, м.Харків, вул.Блюхера, буд.45, кв.156. Тел.: (0572)3640775.

УДК 582:635 (477.41)

А.І. Балахніна**КОЛЕКЦІЯ САДОВОГО ЖАСМИНУ В ДЕНДРОПАРКУ "ОЛЕКСАНДРІЯ" НАН УКРАЇНИ****Дендропарк "Олександрія" НАНУ**

Ключові слова: жасмин, дендропарк, колекція, квітучі рослини

В роботі наведено дані про колекцію садового жасмину в дендрологічному парку "Олександрія" НАН України.

Особливе місце в підборі рослин в оптимізації довкілля займають чагарники. Яскравим прикладом використання їхніх родових комплексів є моносади з чагарників різних видів, форм чи сортів одного й того ж роду. Прикладом таких груп можуть слугувати сади бузку, троянд, жасминів, кизильників, форзицій, дейцій, таволг, екзохорд. Підбором за строками цвітіння можна створити групи постійно, чи одночасно квітучих рослин (починаючи з ранньої весни і до пізньої осені). Садовий жасмин один з красиво квітучих духмяних кущів. В Україні інтродуковано 36 видів роду *Philadelphus* L. В колекції дендропарків та в озеленення введені з середини 19 сторіччя [1]. Багато з них є надбанням лише ботанічних садів і рідко використовуються в озелененні. В колекції дендропарку "Олександрія" зростає 24 види і 6 форм (за даними інвентаризації 2007 року, які за походженням відносяться до трьох ботаніко-географічних зон: I – північноамери-

канська – 9 видів; II – східно-азіатська – 5; III – середземноморська – 3. Види, що зростають у парку відрізняються за термінами проходження фенологічних фаз і за декоративними якостями.

Philadelphus coronarius L., (*Ph. insignis* Carr., *Ph. primuliflorus* hort., *Ph. primuliflorus* Carr., *Ph. primuliflorus* Nichols., *Ph. deutziflorus* hort., *Ph. nanus* Mill., *Ph. pallidus* Hayek.). Кущ до 3м завв., квітки – кремово-білі, запахні, 2,5-3,5 см у діам., з яйцевидними пластинками, по 5-9 у китицевидних суцвіттях. Цвіте: 4-25.VI.

Ph. caucasicus Koehne. Кущ до 3м завв., квітки – кремово-білі, ароматні, 2,5-3,5 см у діам. в 5-7 квіткових китицях. Цвіте 11-29.VI.

Ph. cordifolius Lanae. Кущ до 2 м завв., квітки 2,5-4 см у діам. в 15-40 квіткових волотях. Цвіте 10-29. VI.

Ph. delavayi (L.) Henry. Кущ до 5 м. завв., квітки 3-4 см у діам., дуже ароматні, в 5-11 квіткових суцвіттях, нижні

квітконоси 5-10 мм завдовжки. Цвіте 6-27.VI.

Ph. grandiflorus Hilld. (*Ph. indirus* var: *grandiflorus* Gray, *Ph. gloriosus* Beadle). Кущ до 3 м завв., квітки 4,5-5,5 см у діам. майже квадратної форми. Цвіте 5-25.VI.

Ph. incanus Korehne. Кущ до 3 (5) м завв., квітки білі без запаху 2,5-3,5 см у діам., суцвіття 5-7 (9) квіткові кінцеві китиці. Цвіте 4-20.VI.

Ph. inodorus L. Кущ до 3 м завв., квітки 1-3 чашовидні, 5-4 см у діам. Цвіте 18.VI-8.VII.

Ph. latifolius Schad. (*Ph. pubescens* Lois., *Ph. grandiflorus* Hilld. var *floribundus* Gray.) Кущ до 3 м завв., квітки без запаху або з слабким ароматом, суцвіття облістяні, 5-10 квіток, нещільні китиці. Цвіте 20.VI-10.VII.

Ph. lemoinei Lemoine. *Ph. microphyllus* Gray, x *Ph. coronarius* L. Кущ до 2-3 м завв., квітки 2,5-4 см у діаметрі, дуже ароматні, в 3-7 квіткових китицях, квітконоси 2-5 мм завдовжки. Цвіте 23.VI-10.VII.

- "Aurea" – із золотисто-жовтим листям.
- "Plena" – квітки махрові.
- "Avalanche" – кущ до 2 м завв. з простими квітками, з сильним сунічним ароматом.
- "Mont Blank" – кущ до 2,5 м завв. з великими махровими квітками до 5 см у діам.
- "Bely Buket" – квітки великі махрові духмяні.

Ph. levisii Pursh (*Ph. confuses* Pip.(ex parte), *Ph. coronarius* L var. *lewisii* hort., *Ph. californicus* Koern.) Кущ до 3 м завв., квітки 2,5-5 см у діам. без запаху, в 5-9 квіткових китицях, квітконоси голі, нижні близько 5 мм завдовжки. Цвіте 24.V-18.VI.

Ph. laxus Schrad. Кущ до 1,5 м завв., квітки 3-4 см у діам., у суцвітті 1-3. Цвіте 1-19.VI.

Ph. microphyllus Gray. Кущ до 1,5 м завв., квітки звичайно поодинокі 2-2,5 см у діам. з ананасовим ароматом, квітконоси 2-5 мм завдовжки. Цвіте 16-30.V.

Ph. monstrosus (Spaeth) Rehd. (*Ph. gordonianus* var. *monstrosus* Spaeth). Кущ до 3 м завв., квітки 3-4 см у діам., без запаху, в 5-13 (звичайно 7-9) квіткових китицях, нижні квітконоси 3-5 мм завдовжки. Цвіте 3-18.VI.

Ph. pekinensis Rupr. Кущ до 3 м завв., квітки – кремово-білі 2,5-3 см у діам., слабкоароматні, в 5-7 квіткових, зрідка 9-ти квіткових щільних китицях. Цвіте 10.VI-1.VII.

Ph. schrenkii Rupr. et Maxim. (*Ph. coronarius* var. *mandshuricus* Maxim., *Ph. coronarius* var. *satsumi* Maxim., *Ph. mandshuricus* Nakai). Кущ 2-3 м завв., квітки білі, 3-4 см у діам., ароматні, суцвіття 5-ти, 9-ти квіткові китиці. Цвіте 26.VI-20.VII.

Ph. tenuifolius Rupr. et Maxim. (*Ph. coronarius* var. *tenuifolius* Maxim., *Ph. coronarius* Rgl., *Ph. coronarius* var.

satsumi Nakai, *Ph. manshuricus* Kom., *Ph. robustus* Nakai). Кущ 2-2,5 м завв., квітки білі слабкозапахні, 2-3 см у діам., по 3-7 у китицевидних суцвіттях. Цвіте 3-15.VI.

Ph. virginalis Rehd. *Ph. lemoinei* Lemoine x? *Ph. nivalis plenus* Rehd. Кущ до 3 м завв., квітки – махрові та напівмахрові в 3-7 суцвіттях. Цвіте 5-24.VI.

Ph. zeyheri Schrad. *Ph. coronarius* L. x *Ph. inodorus* L. *Ph. grandiflorus* Willd. Кущ до 2 м завв., квітки білі, 3,5-5 см у діам., без запаху або зі слабким ароматом, квітконоси близько 5 мм завдовжки, суцвіття 3-7 квіткові кінцеві напівзонтики або китиці. Цвіте 5-24.VI.

Ph. purpurescens (Koehne) Rehd. (*Ph. brachybotrys* var. *purpurescens* Koehne). Кущ до 4 м завв., квітки чисто-білі з солодким ароматом, до 2,5 см у діам., у 5-9 китицевидних суцвіттях, нижні квітконоси 4-7 мм завдовжки. Цвіте 16-29.VI.

Ph. falconeri Sarg. *Ph. coronarius* L x? *Ph. laxus* Schrad. Кущ до 3 м завв., квітки близько 3 см у діам., ароматна, в 3-5 квіткових китицях або в 7 квіткових напівзонтиках, нижні квітконоси 1-1,5 см завдовжки. Цвіте 16-30.VI.

Ph. floribundus Schrad. *Ph. coronarius* L x? *Ph. gordonianus* Lindl. Кущ до 3 м завв., квітки білі, 3,5-4 см у діам., слабкозапахні по 5-7 китицевидних суцвіть. Цвіте 4-30.VI.

Ph. gordonianus Lindl. (*Ph. colombianus* hort., *Ph. cordatus* hort., *Ph. globosus* hort., *Ph. grahami* hort., *Ph. oreganos* Nutt., *Ph. lewisii* var. *gordonianus*(Lindl) Koehne, *Ph. levisii* auct., non Pursh.). Кущ до 4 м завв., квітки 3-4,5 см у діам., білі слабкозапахні. Цвіте 17.VI-3.VII.

Ph. floridus Beadle (*Ph. speciosus* Rydb.) Кущ до 3 м завв., квітки близько 5 см у діам., по 1-3 квіткових китицях. Цвіте 26.VI-2.VII.

Ph. pubescens Lois. Кущ до 3 м завв., квітки чисто-білі 3-4 см у діам., по 5-9 у суцвіттях. Цвіте 20.VI-11.VII.

Всі види, що зростають в колекції, проходять повний цикл розвитку. Мають високі декоративні якості, достатньо стійкі в умовах дендропарку "Олександрія" і рекомендуються для більш широкого використання у декоративному садівництві.

Робота по вивченню нових та перспективних видів, форм, сортів та поповнення колекції роду *Philadelphus* продовжується.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. -Київ: Фітоцентр, 2005. -С.503-518.

Надійшла 26.03.2008р.

А.И.Балахнина

Коллекция садового жасмина в дендропарке "Александрия" НАН Украины

В работе приведены данные о коллекции садового жасмина в дендрологическом парке "Александрия".

Ключевые слова: жасмин, дендропарк, коллекция, цветущие растения

A.I.Balahnina

Collection of garden jasmin in the dendroparc "Alexandria" NSA of Ukraine

In work the data are resulted about collection of garden jasmin in a dendrology park "Alexandria" of NAN of Ukraine.

Key words: collection, garden jasmin, dendrology park, flower plants

Відомості про авторів:

Балахнина А.І., зав. науково-дослідним підрозділом, Дендропарк "Олександрія" НАНУ.

Адреса для листування:

Балахнина Антоніна Іванівна, 09100, м.Біла Церква, Київська обл. Тел.: 8(04463) 4-05-47. E-mail: dp@magnus.kiev.ua.